

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Plurimum licet referat Prædicatoris, Prælatiq[ue] bonitas: porrò si malus sit, quid dicat, non quid faciat, attendendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

dæmones, & ipsum cælum, ut sine vlla replica
ibidem perficiatur, quod hic in ternis dicitur:
dignū igitur ac iustum est, ut ei tu quoque; obe-
dias, & quæ tibi præceperit velox exequaris.
Omnia quæ tibi dixerint vobis, servate & facite.

§. 19. *Plurimum licet referat Prædicatoris,
Prælati, & bonitas: porro si malus sit, quid
dicat, non quid faciat, attendendum.*

Omnia quæcumque dixerint vobis, servate &
facite, secundum autem opera illorum, nolite
facere; dicit enim & non faciunt. O medi-
cū cæcæ, quod tam cautè curat hepatis, ut nō
desit sibi. Hoc terrena nescit medicina. Fun-
gitur suo Christi officio, Prælatos reprehēdit,
eorumque defectus aperit. Quis fortitan dixe-
rit, quod redarguit, ac reiectis eorum personis
& operibus, eorum deperat auctoritas, doctri-
naque infirmetur; huic occurrit sēlīnē Dñs, no-
bīque ait: quod nequaquam ex eo quod per-
versū sunt ac reprebi, ut talem eorum auctorita-
tem, doctrinam que censcamus, sed hoc nobis
incumbat apendū, ut reiectis eorum operibus,
ut pote reprobis, verba capiamus, leges eorum
ut rectas, honoremus. Indubium est (inquit D.
Augustin.) quin multo sit in Prælato, sacerdote,
& præceptore, efficacior vitæ morumque in-
tegritas, ut audiat, utque ei obtemperetur,
quam quidquid Rethorices habet Romana di-
cendi facultas: *Habet ut reverenter audiat, ut
rectas, honoramus. Indubium est (inquit D.
Augustin.) quin multo sit in Prælato, sacerdote,
& præceptore, efficacior vitæ morumque in-
tegritas, ut audiat, utque ei obtemperetur,
quam quidquid Rethorices habet Romana di-
cendi facultas: Habet ut reverenter audiat,
quantacumque gravitate dilectionis manus pondus,
vita dicentis. Ita D. Paul. (ait D. Augustin.) doce-
bat discipulum suum Titum: decere Episcopū,
ut sanctus sit, prudens, sobrius, honestus, castus,
misericors, ut eius verba, reprehensio, doctri-
na, legesque vim habeant permonendi: *Ut potens
si exhortari in doctrina sana, & eos qui contradi-
cunt arguere.* Emphaticum est hoc verbum, ut
potens sit, perit etenim verbi potentia, morum
peruersione. Quam languidè glans profilit de
tormento, quod intus pulvere non impletur,
quighe succensus illam summā vibret violentiā
per aëra? Quam ex ratione de medicameuti
præscripto sinistrè suspicaris, si videris, quod il-
lud velut pestem ipse medicus detestetur? Vnde
Spiritus S. Doct. in mala, deserenti viam vita
Qui namque operibus doctrinæ suæ contradi-
cit, ansam dat, credendi id quod ipse docuerit,
non rectum esse, cum idem ipse operibus non
exequatur, sibi que sumat faciendum. Præclarè
sanè declarat oris sui Theoricam, manuum suar-
um practicā prædicator; dumque de eo verifi-*

cari potest illud Psalmistæ: *In intellectibus mea.* Ps. 77. 71.
num suorum duxerit eos. Lepida facti est illa D. Apud
Egidij socij quondam Seraphici Paris. Fran. Sar. To. 7.
citi hiltor. a. Adjacebat conuentus, in quo mo. 23. April.
rabatur, cuiusdam cuius vinea, in gram ip. n. i. p. 306.
erat o. cratios, ut eam foderent, ac putarent.
Inuisit operarios suos Dominus vineæ, et eos in-
ueniens multiloquos, & otiosos, sic legnes
reprehendi: *Charissimi: Facite, facite, & non parla-
te. Parcite lingua, manibus agendum, & opera-
mini, nec tanta loquimini.* Auduit hæc D. Egidius,
cellulā suā egredietur, per Conuentum
diuertit, vociferatur. O prædicator, adite,
quid vobis bonus ille vir suggerat. *Facite, facite,
& non parlate* quod vobis melius quàm vinea
operantis vitique conuenit, quos decet non tam
loquendi facultas, clam. itque intensissimas quā
multa diligentiā paratūque operandi. ut magis
operibus quàm verbis doceatis, si ilque stu-
diosiores manus mœuendi, quàm linguam. *Facite,
facite, & non parlate.*

Eleganter de hoc agit D. Hier. *Perdis aucto-
ritatem dicentis cuius sermo oper e destruitur, & ad
rem declarat definitionem boni Oratoris ex o-
pinione philosophorum: Ver bonus dicendi peri-
tus. Primum voluit, ut sit Ver bonus. Notatque
sententiam Ciceronis eloquentia Principis: *Ca-
put est artis, dicere quod faciat.* Optime adstruit
D. Hier. si enim efficaciter persuadeat oratio e-
loquentissima, multo melius si itegatur actus
virtutis eminentissimæ, & operi pietatis flagran-
tissimæ. Notat Pictus Valerianus: *Egyptios, ut
summam eloquentiam, quæ efficacissimè per-
suaderet exprimerent, manum ex cuiam depin-
xisse. Vulgare est omnibus, manum significare
operis executionem. Hec vocat Spiritus S. ma-
num, nam volens exponere diuinæ potentia
prodigium, quo Pharaonem manū rubri flustri-
bus cum toto demersit exercitu; de Iudæis sic
ait: *Viderunt manum magnam, quam exercebat
Dominus.* Hec quoque Hierosolymico vltus est
Rex Saut. cū obtenta de hostibus insigni victo-
ria: *Exiisset sibi sorsicem triumphalem.* In cuius
summitate manum depingi iussit extensā, quod
indicanet verba sacri textus in Hebraico: *Pecis
flare manū, ut dicemus.* Hæc igitur summa est
eloquentia Prælatorum, Principum, & Concio-
natorum, quæ persuadeant, in tantum, ut Spiritus
S. quasi miraculum censeat, si efficaciter nō mo-
ueant auditores, quocirca, ut miraculum non ta-
le quale, sed grande reputat; *Ut Core percutit
lij illius non perirent: Qui tractant de legis
Lycurgi, quas tota seruauit exatē Genitas.***

I. Exem-
plum.

D. Hier. ad Ep. 33. ad Oceanum To. 1.

II. C. Vna mala destruit

fructum exhorta-
tionis.

Cicero Lib. 35. Tit. O-

num, 31.

Exo. 14. 1. Reg. 15. 12. Ho. 18. 17. 46.

Nu. 16. 13.

D. Aug. lib. 4 de doctrina christi. c. 27. c. 28. To. 1.

AM. 11. 1. 9.

Prok. 15. 16.

aiunt huius hanc fuisse rationem, quia i las non tantum ad aures uocibus, sed ad oculos o peribus manibusque publicabat.

D. GREG. In Paf. 3. p. c. 6. Disputa quoque D. Gregorius de hac maeria uariis in locis. Prædicator quisque plus actibus, quam uocibus insonet, & bene uiuendo uestigia sequentibus imprimat, ut potius agendo, quam loquendo, quo gradiatur, ostendat: Exponit autem conformiter quod Dominus ait Iob: Quis dedit gallo intelligentiam? Ad quæ uerba commentaria edidit præclarissima, quæ merentur & legi & uideri. Vbi etiam exponit quod quasi cælesti Hieroglyphico Deus descripsit prædicatores in duabus illis tubis argenteis, quas ductiles id est repetito malleorū uerbere Moyses composuit: *Fæc tibi duas tubas argenteas, ductiles &c.*

Iob. c. 38. 36. Vi ad eorum clangorem populus iter suum ad tertiam promissionis profecturatur. Quæ cum binæ sint, argenteæ & ductiles, diuini scæent sacramentis, quæ D. Gregorius idem exponit. Redundat S. Scriptura huius doctrinæ ueritate, quam ut primum fundamentum ueritatis doctor Christus prædicatores proposuit, eis normam quam in concionando seruiarent præscribens, dum eos nominat *Sal terra*, quod nisi in se saporem habeant ad nihilum ualeant, nisi ut prætereuntem pedibus proteantur: *Lux mundi*. Quem lucidissimis suis actibus illuminent; Sed nec aliud quidquam toties apud SS. Patres repetitur. D. Prosper: *Male uiuere & bene docere, nihil aliud est, quam semetipsum propriam sententiis, linguam damnare.* D. Chrysost: *Docere absque operibus, condemnat doctorem; hanc paucis deseruit it*

Lib. 30. mor. cap. 7. *Ho. 17. in* Apostolus rationem: *Qui altum doces, teipsum*

Matth. 23. *non doces: Qui prædicat non iurandum, iurabit? Qui iuratis, per praua iurationem legis Deum in honorem?* Operibus *Qui in hominibus idola, sacrilegium facis? Cælesti fulgeat suo spiritu clarus D. Bernardus hoc idem scribit prædicat. Domino Papa Eugenio: Audi canticum meum & quidem minus suauis, sed salutare. Monstruosus, res est gradus summus & animus infimus, fides prima & uia imæ, lingua magniloqua, & manus otiosa, sermo multus, & fructus nullus, uultus graecifer, & actus leuis, ingens auctoritas, & uanitas stabilitas. Conuenit uirtuti D. Gregorius, cuiusque profunda humilitati argumentum proposito nostro conueniens, quo seipsum deplorat. Supponit prædicatorem, ac Prælatum in quolibet genere uirtutum oportere esse excellentissimum. Ea quippe de causa, a Deo uocatur speculator. Et eorum nomine Ezechielem honorat, quem miserat prædicatorem: *Fili hominis, specu-**

latores dedi te domus Israel. Speculator quippe semper in alto stat &c. Et quisquis populi speculator ponitur, in altum debet stare per uitam, ut possit prodesse per prouidentiam. Ob hoc præcipuus Dns Itaque ut prædicet, illi hoc ait: *Super montem excelsum ascende tu, qui euangelizas Sion, designas scientiæ, charitatis, zeli, omniumque uirtutum, quibus præfulgere debet prædicator, altitudinem: Ut uidelicet, qui prædicationis locum suscipit, ad altitudinem bonæ ascendas actionis, ad excelsa transeat, & eorum qui commissi sunt, opera transeandat &c.* His dictis in se, reuerenti. piissimus Doctor seipsum deplangit: *O quam dura mihi sunt ista, quæ loquor, quia me ipsum loquendo seruo, &c. qui omissis semper uerbis implorator. Molestè quippe fert Deus prædicatorem a iosis docere, quæ ipse sibi contradicens, non facit. Opinantur multi quod Angelus uoluerit Moysi in interimere, quod filios non circumcidisset. Quisquam alios pergis doctor, ac circumcissionem filiorum præcipuus, & ut Dei scia circosidiat, ipse legis transgressor? Ita Ruperus & Caietanus. An decens ut uocibus insonet prædicator, ceterisque mandatorum incurret obseruantiam, ipse prædicator? Plus a quo succenset illi Deus, nec iuquam foret aut indecens Angelum mittere, qui & uitam eriperet, quam cum aliis prædicet componendam, ipse ducat incompositam meretur eam sibi a Deo citius terminari.*

D. PROSPER. Lib. de sententiis. D. CHR. Ho. 17. in Matt. 23. 21. *Heu quam uerò uerius, & animo magis syncro liceret me ipsum, aliosque desistere prædicatores, qui mihi uisus ac imperfectioribus sunt æquales. Porro in illis daretur finis, a hoc mihi liquidò constat, & re, inruptum, ut manus lingua, opera uerbis consonent prædicatores: at uerò, non, quia peruersi sunt inuitales, nec tu ab eorum solueris obedientia ac reuerentia. Hoc autem tibi incumbit: audi & fac, quod tibi dicunt: bonum est enim illud omni te, quod faciunt: malum est enim. Scimus Deo pergeratum, si bene nonerimus diuidere, ac bonum a malo separare. Hoc omitentes, alio aut assumentes. Si uerò illud nequaquam fieret, nec nucliretur in mundo aurum, nec argentum, nec crystallus, nec margaritæ, nec triticum, nec oleum, nec uinum: ad illa quippe necessaria est separatio: sicut terra de foenis, & uis ignis expurgatur a scoria autum, de conchis separatur gema, de palea triticum, de granis oliuam olei, de uinacis uinum: separatione uisus ab altero, composuit Deus hunc mundum pulcherrimum: diuidendo aquas ab aquis, & a terra, celos stellasque: eduxit lucidissimas. Hoc quoque a te requiritur:*

I. I. *Qui in hominibus idola, sacrilegium facis? Cælesti fulgeat suo spiritu clarus D. Bernardus hoc idem scribit prædicat. Domino Papa Eugenio: Audi canticum meum & quidem minus suauis, sed salutare. Monstruosus, res est gradus summus & animus infimus, fides prima & uia imæ, lingua magniloqua, & manus otiosa, sermo multus, & fructus nullus, uultus graecifer, & actus leuis, ingens auctoritas, & uanitas stabilitas. Conuenit uirtuti D. Gregorius, cuiusque profunda humilitati argumentum proposito nostro conueniens, quo seipsum deplorat.*

D. BER. Li. 2. de cõsider. in med. D. GREG. Ho. 11. in Ezech.

Supponit prædicatorem, ac Prælatum in quolibet genere uirtutum oportere esse excellentissimum. Ea quippe de causa, a Deo uocatur speculator. Et eorum nomine Ezechielem honorat, quem miserat prædicatorem: *Fili hominis, specu-*

Ezech. c. 3. quem miserat prædicatorem: *Fili hominis, specu-*

17.

latores dedi te domus Israel. Speculator quippe semper in alto stat &c. Et quisquis populi speculator ponitur, in altum debet stare per uitam, ut possit prodesse per prouidentiam. Ob hoc præcipuus Dns Itaque ut prædicet, illi hoc ait: *Super montem excelsum ascende tu, qui euangelizas Sion, designas scientiæ, charitatis, zeli, omniumque uirtutum, quibus præfulgere debet prædicator, altitudinem: Ut uidelicet, qui prædicationis locum suscipit, ad altitudinem bonæ ascendas actionis, ad excelsa transeat, & eorum qui commissi sunt, opera transeandat &c.* His dictis in se, reuerenti. piissimus Doctor seipsum deplangit: *O quam dura mihi sunt ista, quæ loquor, quia me ipsum loquendo seruo, &c. qui omissis semper uerbis implorator. Molestè quippe fert Deus prædicatorem a iosis docere, quæ ipse sibi contradicens, non facit. Opinantur multi quod Angelus uoluerit Moysi in interimere, quod filios non circumcidisset. Quisquam alios pergis doctor, ac circumcissionem filiorum præcipuus, & ut Dei scia circosidiat, ipse legis transgressor? Ita Ruperus & Caietanus. An decens ut uocibus insonet prædicator, ceterisque mandatorum incurret obseruantiam, ipse prædicator? Plus a quo succenset illi Deus, nec iuquam foret aut indecens Angelum mittere, qui & uitam eriperet, quam cum aliis prædicet componendam, ipse ducat incompositam meretur eam sibi a Deo citius terminari.*

Heu quam uerò uerius, & animo magis syncro liceret me ipsum, aliosque desistere prædicatores, qui mihi uisus ac imperfectioribus sunt æquales. Porro in illis daretur finis, a hoc mihi liquidò constat, & re, inruptum, ut manus lingua, opera uerbis consonent prædicatores: at uerò, non, quia peruersi sunt inuitales, nec tu ab eorum solueris obedientia ac reuerentia. Hoc autem tibi incumbit: audi & fac, quod tibi dicunt: bonum est enim illud omni te, quod faciunt: malum est enim. Scimus Deo pergeratum, si bene nonerimus diuidere, ac bonum a malo separare. Hoc omitentes, alio aut assumentes. Si uerò illud nequaquam fieret, nec nucliretur in mundo aurum, nec argentum, nec crystallus, nec margaritæ, nec triticum, nec oleum, nec uinum: ad illa quippe necessaria est separatio: sicut terra de foenis, & uis ignis expurgatur a scoria autum, de conchis separatur gema, de palea triticum, de granis oliuam olei, de uinacis uinum: separatione uisus ab altero, composuit Deus hunc mundum pulcherrimum: diuidendo aquas ab aquis, & a terra, celos stellasque: eduxit lucidissimas. Hoc quoque a te requiritur:

Hiere. 15. *Si separaveris pretiosum de vili, quasi os os mii*
39. *Ita vult separare in iunio tuo, raturam lo-*
n. m ad Dei imaginem creatam, ab eius scelerib-
us, quibus te offendit, tibi que precipit, vt ames
naturam, cui pam exhoritescas. Quomo & ipse
Virgilius poetarum antesignanus interrogatus
quid ageret, respondit: de Itrequilino gemas e-
duco, sedum r. Inguo sterquilinum, & nihil
colligo gemmas pretiosissimas. Hoc dixit quia
pervoluetat Ennium Poetam, qui n. n. l. a. com-
positurata docta, ingeniosa, egregia alia viba ac
trivialia. Hoc velim facias, idcirco dixit Domi-
nus de sacerdotibus: Labia sacerdotis custodiunt
scientiam, & ligam requirunt ex ore eius. Non ait,
cor eorum, aliquando enim non scientiam, sed
malitiam velut arca custodiunt. Non dixit: ex
manibus eorum veram, sanamque doctrinam esse
requitendam, contingit enim eas sanguine
maculari, sed De ore eius.

Ind. 14. 18
IV.
Allego-
ia.

L. via sua
ca. 38.
V.
Exemplum.

Coniugio autem eum alludere Samsoni, qui
favum mellis non de corde leonis mortui ac
putrefactis, sed ex ore eius acceperat. Erat ex-
emplum apum in ore leonis erat, ac favus mellis. Ibi e-
nim illum apes collegerant: si utque hanc tantam
Samsonis p. d. e. t. a., vt cadaueris vermibus fel-
ctis favum sibi collegerent. Sanctissimo viros a-
pes esse adiutor, doctrinae salutatis conficientes
favum, at non semper in corde, sed in ore Prae-
lati, hoc h. et sit mortuus, qualis Caiphias, vermi-
busque scireat. Hinc tu fume favum, cadaveris
relinque putredinem. Admirandam de se narrat
historiam D. illa Theresia, gentis Hispanicae ho-
norificentia, gloria Eccl. hie. Nocte media ecce
Saluator eam consolaturus in extasim rapuit, vt
quasi sic fateat) extra corpus fuerit, viditque
sanctissimam Christi humanitatem tali gloria
ac maiestate, quali nunquam, viderat radian-
tem. Representabat se mibi notitia quadam Ma-
ria & prorsu coelesti, qua ratione intra paterni
pecto is suus collocatur, quemodo vero hoc fa-
ctum fuerit, nequit o explicare &c. Ita hinc sensu-
bus absorpta, inquit virgo illa purissima, vt mul-
tis diebus perseveraverit, presentem corde suo
hanc supernam Christi revolvens maiestatem.
Porro visio hanc (inquit) altissima eorum mibi
fuisse videtur, quarum dignatus est Dominus
me esse spectare. Altero die venerabile Christi
corpus sum pura, perspicue vidit quos diabolos
figuris exat ascendos, quorum cornua vt annu-
li fortissimi circumpledebantur miseri guttur sa-
cerdotis. Vidi autem Dominum meum praefata
maiestate clarissimum, in tali figura qua cu mi-
hi porrigebat, tales inter manus positum qua

certo certius eum offendit e videbantur: intel-
xi vero, hanc animam peccato mortali fuisse in-
quinatam. Quid erat Domine mi vestram adeo
venustam videre figuram inter figuras tam ter-
rificas? Erant autem daemones coram Domino
tremefacti, stupidi, fugamque cogitantes; at no
illis Christus permittit. Hac mater illa atto-
nata visione, & tremens ob id quod Dominus
vellet, vt ipsa huius animae statum cerneret de-
plorandum, ait illi, vt pro illa intercederet, sciret
quogue, ex diuina sua providentia hoc aduen-
se, vt verborum sacerdotis caperet efficaciam, &
eius quod operantur, quantumvis peruersus sit
quis ac diabolicus; quod enim administrat sa-
cramentum, bonum est, ac in se quoque bona est
missa, quam indignus celebrat.

Audiamus quae factum memorabile cu-
iusdam Anachorite, qui ad inimus vasa solitu-
dinis recessus pervadens, diebus prope singulis
visione Angelica, caelestique consolatione recrea-
batur, cui singulis octiduis sacerdos sacram ad-
ferebat communionem. Accessit quidam, quari-
que, qua rat. one ac consentientia communionem
acceperit a sacerdote coenubiaro peccatorum-
que voragine quo dicto recessit, redeunte autem
sacerdote, cum facto Christi corpore, illud de
manu eius sumere recusavit. Illico ferit us abri-
puit, audivitque vos em queribundam: *Tulerunt*
homines iudicium Dei, q. di. Grate peccatum: iu-
dicare quippe sacerdotem ad Deum spectat, & hoc
sibi homines arrogarunt. Quid diceretur non in-
telleant, al seipius erat, & in eodem raptu sui
ardentissima exsternavit. Vidit de proim fortore
horribilem, hunc serico auroque contexto, ac hy-
dina aurea elaboratissimam, aquam de fonte pel-
lucido haurientem, sibi que ad os propinquantem:
hile dum os ad mouet, ecce prodi ad us, qui bi-
bere volentem deit erat. Quo num aquam quam
tibi haurit leprosus bibe, e non exhorrescis? Do-
mine mi, respondit, quic hoc refert, non ille a-
quam tenuit, nec ab eius i. ficur lepra, nec ta-
biosa hie cotam atur. Hinc igitur collige quod
ille, qui tibi sanctissimum desert. Sacramentum,
licet sit leprosus, non tamen ipse mysterium in-
quinat, nec eum aularumini: si quippe peruo-
stras virtutem, non relit. sacramentum que-
bis, vt lebere auro fulgentissimo aqua diuina
hauritur gratia, de spate potissim o Christo, e ul-
que meritis passenis. Hoc tibi compert facien-
dum bonum h. n. ito, non enim bonum esse desi-
nit, licet malus Praelatus, n. malus sit p. d. icator,
cum in Cathedra sedeat, ac legitima p. d. icat au-
thoritate praepit que potestate. Praepit Deus
si quis

37
VI.
Exemplum

si quis in uxorem accipere proponat mulierem perigrinam & captivam. Radet ipsa cesarem. & circumcidet ungues & deponet vestem, in qua capta est. &c. postea intrabis ad eam, dormiesque cum illa, &c. erit uxor tua. Superstitio esse videtur: Nequaquam inquit D. Hiero. & D. Tho. sed docere intendit, ut ex doctrina infidelium, sumas quod bonum est, omittas quod malum. Idem agito de doctrina superiorum: qui mali sunt, at doctrina, bona est: hoc sumito, illud omittito.

Demum sententia fuit patris familias stricte iuris lata in murmuratorem, eo quod non tantum quantum optabat, illi largiebatur. Huc adfuit charissime. Num ex denario convenisti mecum & Conteni, Domine. Num plura ex contractu mecum inito desiderabas? Haud quaquam Domine: An hoc tibi dederunt? Vitæque. Ergo Tolle quod tuum est, & vade, amice non facio tibi iniuriam.

Ascendit Prælati, Doctorque cathedræ, te docturus: duo habet verba & opera, opera illius sunt hæc eius opera imitari a Deo vel præmium meretur, aut supplicium: Tu reddes unicuique iuxta opera sua. Verba tibi sunt: hoc enim eius competit officio, esse Dei manum, que tibi sacræ proponat libros scripturæ (doctrinam utilem) apertos ut Exechielis, ac D. Joan. Evangelistæ. Num hoc agit Prædicator? Num te docet superior? Ad cælum dirigit? Tene instruit de modo te ad confessionem, sacramque disponendi communionem? Tolle quod tuum est, & vade.

Asserit Apostolus prædicatores, siue charitate peccatorem, esse velut æs sonans. Si charitatem non habent, factus sum velut æs sonans aut cymbalum tinniens. O prodigiosum symbolum! Ad quid cæpanatæ ut tinniat? An ut ipsa intret missam audituram? Minime gentium, sed ut tibi indicet vocetque ad missam audiendam. An competens esset argumentum: Cymbalū foris in ære manet, nec templum ingreditur: sacrum auditurum ego igitur ea nolim facere, ad quæ me compellit? Inæpta profus inductio: non enim cymbalū sibi sed tibi tinnit. Si ipsum foris in ære maneat, sibi hoc est: tibi autem pullatur, tibi hinc sume sonū. Hoc inquit Christus: Omnia quacumque dixerint &c. secundum autem opera eorum, nolite facere: dicunt enim &c. Hoc tibi concedo, Phariseos esse possimos, tantumque abest, ut quæ docent, faciant, ut nec minimo digito suo ea velint tangere: honoris enim sunt audistini. Hoc illis remanet: tu sume quod tuum est, nimirum, illis obedite, illos reuereri, audire quæ præceperint ad animæ salutem adimplere. Concludat hoc argumentum D. Chrys. expendens illud Apostoli præ-

ceptum: Obedite præpositis vestris & subiaccete illis. Dicitur sibi. Quid ergo, quando fuerit malus, numquid obediemus? Respondet ipse: interrogat: ut quomodo capis, malum esse superiorem; vel malus est in fide, vel in moribus: Si propter fidem quidem, fuge eum, & enixa, non solum si sit in malis, sed etiam si Angelus descendens de celo. Si malus tantum quoad vitæ integritatem: Non vitæ sed verba attendo. Ecce hoc tibi, qui poterat, iniungit, dicens: Super Cathedram Moysi sederunt, &c. Omnia ergo quacumque dixerint vobis, servate & facite: secundum autem opera eorum nolite facere.

§. 20. Phylacteria ac fimbriæ in propriam ordinabantur gloriam, que ad Dei erant honorem instructa, ac virtutum instrumenta.

Allegant enim onera gravia & importabilia, digito autem suo nolunt ea mouere. Quam graphicè malos depingit superiores. Oneribus onerant gravissimis, & non tolerantia inferiores, aspera præcipientes, & hæc ligant, ac religant, ut muliones stricte iuris mandatis, penis & censuris. Sic est, ut sapius, qui sunt nequitia priores, sunt aliis strictiores: iniungunt ieiunia, recollectiones, ne ad tales accedat aetas, sint vigilie matutinae, nocturnæque horæ inuolabiles, ieiunia continua oratio protracta, mortificationes asperæ, ipsi vetò digito suo nolunt ea mouere: O peruersos inuersoque superiores: ac boni quique plurima faciunt, pauca præcipiunt: iuxta illud Spiritus S. consilium datum superioribus: Noli citatus esse in lingua tua, & inutilis. Et remissus in operibus tuis. Non multum lingua ludere, cito præcipiendo, & manibus otiosi: Dicunt & non faciunt, &c. Uerunt ab unoqueque vocari magistrum: Volunt ab hominibus vocari Rabbi, & illos ut sanctos colant, ac reuerentur. Ad hoc, Dilatant phylacteria sua. Membranas illas à capite dependentes extendunt, vsque ad oculos, quibus Dei legem scriptam conserebat. Et magnificat fimbrias. Dilatant funes seu cingula coloris cerulei, quæ vestium fimbriis attingebant. O maleuolos cathedraicos.

Instituit Deus, prosequi ut D. Th. ut sacerdotibus ac Doctores vestibus videntur particulibus, ac consecratis, non enim rult ministros suos interdere ut securas: primum ratione populi, ut eos reliquit veteratæ: ut quia primo, ut inquit D. Iaco. Apostolus, familiaris est illos suspicere, quos singulari-

1. Cor. 13. 1. Asserit Apostolus prædicatores, siue charitate peccatorem, esse velut æs sonans. Si charitatem non habent, factus sum velut æs sonans aut cymbalum tinniens. O prodigiosum symbolum! Ad quid cæpanatæ ut tinniat? An ut ipsa intret missam audituram? Minime gentium, sed ut tibi indicet vocetque ad missam audiendam. An competens esset argumentum: Cymbalū foris in ære manet, nec templum ingreditur: sacrum auditurum ego igitur ea nolim facere, ad quæ me compellit? Inæpta profus inductio: non enim cymbalū sibi sed tibi tinnit. Si ipsum foris in ære maneat, sibi hoc est: tibi autem pullatur, tibi hinc sume sonū. Hoc inquit Christus: Omnia quacumque dixerint &c. secundum autem opera eorum, nolite facere: dicunt enim &c. Hoc tibi concedo, Phariseos esse possimos, tantumque abest, ut quæ docent, faciant, ut nec minimo digito suo ea velint tangere: honoris enim sunt audistini. Hoc illis remanet: tu sume quod tuum est, nimirum, illis obedite, illos reuereri, audire quæ præceperint ad animæ salutem adimplere. Concludat hoc argumentum D. Chrys. expendens illud Apostoli præ-